

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, December' 20-dikán, 1825.

Német Ország.

Az Anhalt-Kötheni Hertzegségben, a' Lipsziai tudósítások szerint, folyó Deczember' 6-kán, sok familiákat gyászba borító történet fordult elé a' Saale' vizén Nienburg városánál, hol egy új módi, de, melyet előre is megakarunk jegyezni, nem vas lánczokon, hanem tsak vas-rúdakon függő hídnak leszakadása miatt. Mikor leszakadott, nagyon sok emberek állottak rajta. A' történet estvéli 8 órakor fordult elé valamelly világosításnak alkalmatosságával, melyet a' Hertzeg' tiszteletere tsináltak vala.

Az első tudósítás ezen szomorú történetről e'képpen találtatott a' Lipsziai újságban, Nienburgból Deczember 7-dik napjáról: — „Nélünk ezen Deczember' 6-dikának, egyik legörvendetesebb napunknak estvéjét, gyászossá tevé egy nagyon szomorú történet. Uralkodó Hertzegi Udvarunk éppen itt lévén, ezen alkalmatosságot a' lakosok használni akarták 's közönséges világosítás által mutatták azért való köszönetjeket, hogy ezen városnál a' Saale' két partjait már most egy olly híd foglalta össze néhány hónapoktól fogva, melynek segedelmével a' közösülés télben nyárban fenn álhatott, 's a' mellyen legnagyobb terehfordó szekerek jártak által. A' Hertzeg ugyan hathatósan kinyilatkozatta vala, hogy sem valamelly pompás fogadtatást sem költséges világosítást nem kíván, hanem a' polgárság tsakugyan ilendőnek találta mind e'-mellett is, hogy az estve következő muzsikai karral és fáklyák mellett való Vivát kiáltásokkal

mutassa-ki a' Hertzeghez és Hertzegnéhez viseltető szeretetét 's buzgó háladatosságát, melly tisztelet tétel elébb a' Hertzegi kastélyban 's az után az új hídnál ment véghez. Azonban meglehet, hogy tegnap estve valamelly árbótzfás tsajka a' hajó alatt evezvén lefelé, valami szakítást ejtett valamelly karikán, 's ezáltal a' híd' erejét meggyengítette: hanem akár hogy-mint esett a' dolog, elég keserves, hogy midőn ezen innepi vigadozás folya, 8 óratájban a' hídnak Nienburg felől lévő része a' rajta találtatott néppel együtt a' Saale vizébe hirtelenül lebotsátkozott, 's a' vízen úszni kezdett lefelé. A' Hertzeg azonnal megjelent a' hídnál 's minden készületet megtétezt a' hídon lefelé úszó embereknek kifogattatásokra. Egyszerre minden itt találtatott honni és idegen hajósok tűzbe jöttek, 's a' mit tsak a' hídnak és embereknek kifogattatásokra megtehettek, abból semmit el nem mulattak, melynek lehet köszönni, hogy a' hídon találtatott népnek nagy része életben megtartathatott. Valami 6 vagy 7 százra lehet azoknak számát tenni, kik kételkedésen kívül szemeik előtt látták állani a' halált, még is tsakugyan olly nagyon vigyázott reájok a' Gondviselés, hogy már tsak valami 30-tzan 's egynéhányan talátnak, a' kik felől nem lehet tudni, hogy hova lettek. Nagyon bánkódnak a' Fejedelem, a' polgárság, és a' hátra maradott számos familiák, a' Város Aktuáriusának 's Vice-Polgármesterének Nágel úrnak sorsán, a' ki, másokkal együtt, egyanítható képpen ezen szomorú eset' áldozatjává lett.

A' Berlini ujságokban is találtatik ezen esetről egy tudósítás, a' Saale melől Colbe városából Dec. 7-kéről, melyet annyival is szükségesebbnek tartunk ide tenni, mint hogy több tekintetben különbözik a' Lipsziai Ujságnak felhozott tudósításától: — „

„Köthen ő Hertzegsége, a' ki 10 hónapoktól fogva való távol-léte után, Párisból ezen hónap' 1-ső napján érkezett vissza a' maga Státusaiba, e' hónap' 6-dikán Hitvesének a' Hertzegnének társaságában a' maga Nienburgi kastélyába vette vala útját, hogy az ő itthon nem léte alatt épült lántz-hídat (tehát tsakugyan lántz-hídat!) szemügyre vegye, a' melly arra adott alkalmatosságot, hogy a' Nienburgi kastélyban bizonyos inneplési időtöltés tartattatna, a' melyre a' városból sok elékelő hivatalosok megjelentek vala, 's hogy ugyan ezen innepnek annál nagyobb fényesség adattathatna, a' lántz-híd is megvilágosítottatott vala. Nagyon ritka lévén ezen vidéken az e'-féle történet, annál több nézők gyülekeztek vala özsze a' hidra, midőn azonközben, a' semmitől nem tartó közönség hirtelenséggel tsak azt vette észébe, hogy a' hídnak a' város felől lévő fele része, a' rajtalévőkkel együtt a' vízbe leroskadott, 's ott azonnal úszni kezdettek lefelé a' híddal együtt, azok, kik olly szerentsések voltak, hogy a' leroskadás közben arról a' vízbe nem hullottak. A' hídnak leroskadott része egy Nienburg és Colbe között lévő kis szigetnél akadott-meg, 's így történt, hogy sokak azok közül, kik a' hídnak ezen töredék részén lábön állva megmaradhattak, az ezen szigethez segítségére sietett tsajkák által életben kifogattattak. Hanem azok közzül, kik úszni tudtak 's ebbe bízván, úzás által akartak kimenekedni, nagyon kevesen maradhattak életben, részint azért, hogy a' sok essőzések miatt a' víz meg volt áradva, hova járult az is, hogy igen setét lé-

vén, az úszóknak nem lehetett olly módön segítségére sietni, mint ha világos lett volna.

„Ma estvig 85 holt testek húzattatták ki a' vízből; heten azon sebek miatt haltak-meg, mellyeket a' leesésközben kaptak. A' még életben lévő sebesek' száma 41-re telik.

„Ennyi szerentsétlen halál olly kisded városban, mint Nienburg, hol tsak 200 tűzhelyek találatnak, nagyon sok!

Minthogy a' hídnak kő-oszlopain és boltozatjain legkissebb sértődést vagy repedést látni nem lehet, holott semmi rostély által nints az alapjok megerössittetve, innen a' következik, hogy a' láncz vagy rúdak' vasának rosz minémüségéből kellett a' bajnak következni: ámbár azt is méltó megfontolni, hogy azt se lehet telyességgel megmondani, hogy hány ember taláthatott a' szerentsétlen történetkor a' hídon és hogy ezeknek terhét mind együtt hány mázsányira lehessen tenni, 's valyon hogy illy nagy tereh alatt nem kellett volna-e a' legjobb nyúlos vasnak is megszakadni.“

Nem ok nélkül tettük a' felhozott két tudósításoknak még az elején oda, hogy ez, nem lántz-híd volt. Ezt azért botsátottuk előre, hogy egy más harmadik tudósításban ugyan ezen megjegyzést olvassuk; 's nem akárnók, hogy a' vas-lántzokon függő hidak eránt Olvasójink valamelly hibás vélekedést vennének elméjükbe. Szükségesnek ítéli tehát ezen harmadik tudósításnak írója következő felvilágosítást adni az Olvasó közönségnek azon Függő-hídra nézve, a' melly e' hónap' 6-dikán Nienburgnál estve a' Saale vizére leroskadott:

„Ezen hídnak hossza 270, szélessége 26 lábnyomnyi vala: de nem függött, mint a' mostani lántz-hidak' systemája kívánja olly lántzokon, mellyek a' víz' két partjain építettő oszlopokhoz, vagy in-

kább bástyaformájú kőmassákhoz köttet-
tetvén megszakadás nélkül nyúlnak-el a'
híd' padozaja felett és az ezen lántzokról
lenyúló függő vas - rúdak' segedelmével
tartják a' hidat: hanem az illy hidak, mi-
lyen vala ez a' Nienburgi is, oíly vas rú-
dakról függenek, mellyek sűgár formalog
nyúlnak-le a' partokon lévő oszlopoknak
tetejéről a' hídnak padozatjára, melly
szerént ezen mozgó és nagyon lógó pado-
zathoz vagynak tsatoltatva, a' mellyet né-
kiek tartani vagy emelni kell, 's ugyan
ezért ezen emelő rúdak, karoknak nevez-
tetnek, melty szerént ezek könnyen is ket-
te szakadhatnak 's veszedelmet okozhatnak.
A' mostani jó építési systema szerént épült
láncz-hídak ellenben semmi e'-féle szeren-
tsétlen szakadástól nem lehet félteni. Nem
csak Német országon, hanem Skótziában
is történtek már az e'-féle régibb systema
szerént épült hídakkal több illy szeren-
tsétlenségek, mint ezt olvasni lehet a'
Berg Lipsziában 1824-ben kiadott köny-
vében a' vas-dróton függő hídaknak épít-
tetésekről. Ugyan ezen könyvben tétetett
volt emlékezett ezen Nienburgi hídról
is, hol a' 49-dik levél-lapon méltó gyalá-
zással beszél az író általjában az ilyen
régibb módi függő-hidak' építettésének
systemájáról; melly szerént csak ott lehet
a' függő-hidakat a' veszedelemtől félteni,
hol illy nyilvánóságos megintetések után is
a' régi hibás systema szerént építenek.

L a u f e n b r g n á l taláztatik, mint
minden tudja, a' Rénusnak úgy nevezett
második esése, hol ezen nagy víz tsupa grá-
nit kőszálak közt folyván-el az öszszeszorí-
tódás miatt irtóztató esést tsinál. Mikor a'
hajók eddig érkeznek, itt terheiket kirak-
ván, köteleknél fogva üresen botsáttatnak-
le 's azután ismét felrakodván tovább evez-
nek. Itt történt 20 esztendőknél előtte,
hogy egy vakmerő bátor Anglus egy kis-

ded tsónakban fennállva ezen veszedelmes
víz-rohanáson lebotsátkozott, 's életével
áldozott a' vakmerő bátorságnak, mint
hogy a' dühösködő haboktól azonnal el-
nyeletett. Ki gondolhatta volna, hogy a'
mit akkor egy Anglus, kit a' Helvétus la-
kosokhoz képeest talám nem ok nélkül
lehetne tengeri állatnak nevezni, meg nem
tehetett, 20 esztendő múlva magok a' Hel-
vétus hajósok megtehessenek! Múlt Okto-
ber' 8.dikán történt, hogy két A a r g a u i
hajósok egy kised tsónakba belé állván
egyegy evező lapátot vettek kezekbe, 's
ők is, még pedigszerentsésen lebotsátkoz-
tak a' rettentő víz-omláson, a' nagy szám-
mal jelenlévő nézőknél tsudálkozására, 's
meghaladván a' kősziklák miatt rettentő
módon hágykodó folyónak morgó kerin-
géseit, ekkor villámlási sebeséggel M u r
nevű falunak fordították tsajkájokat, 's ott
a' B á d e n i partra sok grátolálóknak je-
lenlétekben kiszállottak.

A m é r i k a.

Generális R o d i l nem csak hogy még
most is védelmezi magát C a l l a ó várá-
ban, hanem hogy fogyatkozást se' szen-
ved semmiben, megtetszik abból, hogy
két Anglus Fregátok, a' T a r t a r és B r i t-
t o n, oda, múlt Jul. 29-dikén bevezvén,
ezeknek Kapitányaik nem csak, hogy en-
gedelmet kaptak. Gen. Rodiltól, hogy a'
partra kimehessenek, hanem reggeli falá-
tozásra is hívatattak általa, még pedig
úgy nevezett villával való falatozásra,
melynek gazdagságát megítélhetni abból,
hogy a' külömbkülömbféle sülteket három
féle fogásokban hozták-fel az asztalra, a'
mellyek minden kigondólható friss hús-
nemekkel, legvállogatottabb borokkal, 's
a' mi egy illy régen ostromóltatott várban
valósággal különös újság, legfrissebb 's
legegészesebb vízzel bővölködtek. A'
megvendégeltetett két kapitányoknak ne-

veik *Brown* és *Maxwell Brown* mondja, hogy az Örző Spanyol sereg 1000 emberekből állhat, jó ruhája van, egészséges, 's mint látszik jó indulat által is lelkesítettik. Generális *Rodil* minden addig neki tétetett alkudozási ajánlásokat eltaszított magától, azt mondván, hogy Spanyol országból várja a' további rendelkezéseket.

Az ágyuzás azonközben szüntelen folyt a' vár' sántzairól és egy battériáról, mellyet az ostromlók *Callaó* bástyáitól egy ágyülvésnyire építettek. Az ostromlók egy bombihányó mozsarat is kaptak nem régen *Guyaquil*ből, a' melly szüntelenul hányta befele a' gyilkoló eszközöket. —

Bolivár még ekkor is *Felső Peruban* tartózkodott, de minden órán várták vissza *Limába*.

A' Mexikói minden napi történe-tekről most tsak annyit írhatunk, a' mennyit a' közönséges levelek szerént valami *Cotten Godwin* nevű útas beszéll, a' ki *November 6-dikán Alvaradóból* *Havennán* által érkezett-meg *Ney-Yorkba*. Ennek beszédje szerént a' *Don Juan d'Ulloai* kastélytól nem messze lévő *Sacrificios* nevű szigetnél tartózkodó Mexikói hajós tsapatotska meglehetősen készületeket tett azon Spanyol hajósergetskének megtámódására, a' melly *Ulloához* eleséget és hadi készületeket akar bevinni, 's a' melly, mint ezen útas beszéll, *Havannából* már ki is evezett.

Ezen *Sacrificios*nál álló Mexikói hajós tsapat áll, ezen útasnak beszéde szerént egy 44 ágyus *Libertad* nevű Fregátból, a' *Viktória* és *Bravó* nevű Briggekéből, mellyek 22 ágyus hajók, és számos ezekhez tartozó *Schoone* rekből, ágyus tsajkákból 's több a' felékből, a' milyen apróbb hadi hajók a' nagyobbak körül mindenkor, mint szélső vigyázók, úgy szoktak szolgálni.

Ezen hadi hajók tsak mostanság érkeztek vissza a' Mexikói partokhoz *Londonból*, 's ezekkel megérkezett az a' *Michilena* nevű úr is, a' ki eddig mint Mexikói követ az *Anglus' Udvaránál* tartózkodott.

Várják még mostanság egy második hajós tsapatnak is a' Mexikói partokhoz lejendő megérkezését, a' melly egy 74 ágyus *Linea*, egy 44 ágyus *Fregát*, és egy 22 ágyus *Fregát* hajókból áll, mellyeket a' Mexikói Országlószék mostanság vásároltatott *Londonban*.

Van a' Mexikói Respublikának még egy harmadik hajós tsapatja is, a' tudniillik, a' melly azon *Asia* nevű *Linca* és *Constánt* nevű *Brigg* hajókból áll, mellyek a' Spanyoloktól pártoltak által Mexikóhoz. — (Ilyen tengeri ereje nem volt az Észak-Amériakai Statusokból álló Respublikának, mikor ennek függetlenségét *Washington*, *Frantzia* országnak 's néhány jó barátjainak segítségével lábra állította).

Nagy Britannia.

Azon *Londoni Egyesületről*, melly a' végre állott össze, hogy *Nagy Britannia* és *Amérika* között valamint a' kereskedésnek folytatattását az eddigvalónál sokkal könnyebbé, és sebesebbé tegye, úgy nagyobb kiterjedést is szerezzen neki, következő módon irnak: — „

„Ezen kereskedés és általjában vévén a' két világ között való közösülés, *Gőzhajókkal* fog folytatattani. Ez már *Parlamentomi Végzés* által is megerössített 's nagyon széles kiterjedésű mások felett való jusokat adott neki a' *Király*, 's a' *Yorki Herceg* és *Wellington'* oltalmazások alá adta. Az *Egyesületnek* Elölülője *Marquis Landsdown*. Az *Egyesület'* keze alá 6 millió forintok vagynak adattatva. *Európai főbb lerakodó helyül* *Irlandiának*

déli partján a' Valencziai kikötőhelyet választotta-ki; hova mind azok a' kereskedő portékák össze gyűjtetnek, a' mellyek Gőz-hajókon szállítatnak az Átlás-tengerén által Amérikába. Ide Valencziába is Gőz-hajókon hordatnak össze a' Tamesisről, Glasgoból, Liverpoolból, Bristolból, Limerikből, Galvayból, 's minden más lerakodási helyekről, honnét azután legnagyobb erejű Gőz-hajókra rakatattván, mellyeknek minden 14 napok alatt meg kell egyszer érkezni Új-Skótziába a' Halifaksi kikötőhelybe és Ney-Yorkba. Más rendbéli Gőzhajók hasonló módon minden hónapban kiindulnak ugyan innét, 's Madernál és az Afrikai szigetekenél eveznek el Jameika felé, honnét a' Bermudi és Azori szigetek felé veszik visszajöveteli útjokat.

„Jamaikába kirakodván, innét más Gőz-hajók által szállítatnak a' portékák Havannah, Veru-Cruz 's más Déli Amérikai kikötőhelyek felé. Quebeck és Halifax között közvetlen közösülés állittatik-fel a'-végre, hogy az Észak-Amérikai belső tartományokra, a' hajózás és kereskedelem, annál jobban kiterjesztethessék.

„E'szerént Új-Skotzia és Jamaika fognak ennekutánna Anglia' kereskedésének közép-ponjai lenni Északi és Déli Amérikára nézve. Minden tekintetek szemügyre vétettek, hogy valamint az Útasok úgy minden portékák legnagyobb hamarsággal, de a'-mellett olly bátorsággal szállitassanak által Európából Amérikába 's innét oda, hogy ez minden eddig fennállott hajózási módokat felyül fog múlni.

„Az útasoknak az Egyesület' hajójin minden kigondolható alkalmatossága fog lenni valamint a' szükségre úgy az időtölfésre is. A' mi nagyobb könnyűség, még abban is változtatást tehetnek, hogy egy végtiben tegyék-e meg ezen hosszú utat, vagy pedig kisebb Stättiök szerént, hova nyugvás' kedviért, posta-tsajkákon kivezhetnek, 's magokat kiyugodhatják.

A' múlt pénteken költ Posonyi Német és Déák ujságokban nagy megilletődéssel olvasván azon szomorú tudósítást, hogy Sándor Orosz Császár Ő Felsége meghalt volna, 's az azóta múlt napokon, szombaton, vasárnap, és hétfőn a' Bétsi Ujságokban a' dolognak semmi megvalóságosittatását nem szemlélvén, már mint egy reménséggé kezdett vala lenni bennünk annak esdekléssel való óhajta: hogy talám nem valóságosul-meg ezen rettenetes hír — 's ímé a' mai napon reggel egész reménségünknek utolsó szikrája oda leve! — a' midőn itt is kijöve egyik ujságban a' következő gyászos tudósítás: — „

„Már e' hónap' 14-dikén olly gyorsasággal megérkezett vala ide, a' mellyel közönségesen minden nagy és kiváltképpen a' szomorú hírek elszoktak terjedni, az Orosz Császár Ő Felsége egészszzen véletlen halálát illető hír.

„A' Varschauban lévő Austriai Konzuli Helytartónak e' hónap' 9-diként tett tudósításai foglalták először magokba azt, hogy Sándor Császár Taganrogban rövid betegeskedés után meghalt légyen, 's hogy Varschau városa mély gyászba borult, ámbár a' dolognak oka még ekkor közönségesen nem vala kihirdettve.

„Erre nézve több indító okaink lehetének annak reménlésére, hogy a' szomorú hír-tételnek talám tsak valamelly Varschauban elterjesztetett hamis hír lehet a' fundamentuma. Semmi új Országlási Aktárol nem tétetődött emlékezet: tehát mindenek környülállások azt kívánák tőlünk, hogy várjuk-el ezen nagy ujságnak vagy további megvalóságosittatását, vagy ohajtott megezáfoltatását.

„Fájdalom! az ólta olly ábrázatot veve-magára a' dolog, hogy továbbá kétségbe nem hozhatjuk, hogy azon Monar-

kha, kinek Neve a' Historiában egyik legditsőségesebb helyet foglalja, a' maga népétől és a' világból elragadtaték.

„E' hónap' 14-dikére virradó éjjeltől fogva 17-diknek reggeléig legkissebb olly tudósítás nem érkezett Bétsbe, a' melly ezen szomorú hírt tsak távolról is illette volna: 's az ezen pár napok alatt itturalkodott halgatás még nagyobb mértékben gyanittatá véllünk a' megtörtént valóságának betelyesedését. Tsak 17-dikben vevé a' Bétsi kereskedőség Lipsziából 14-dikről azon tudósítást, melly valamint a' Varschauti Austriai Konzuli Helytartónak 9 di-ki, úgy az ugyan-ott lévő Prusszus Konzulnak 13-dikban Berlinbe megérkezett tudósításával is megegyezett; 's végezetre a' Dresdából jött Követségi tudósítások is megerősíték ugyan ezen hír-tételeknek Berlinbe lett megérkezésüket.

„Végezetre ma, úgy mint 19-dikben, újabb tudósítások érkezének Varschauból Bétsbe, a' mellyek Deczember' 1-ső napjára teszik a' Császárnak meghalálózását, 's annak következő környüállásairól emlékeznek:

„Ezek szerint 7-dikben mondatik, hogy a' Sándor Császár haláláról szolló jelentés, a' természet szerint következő Koronaörököshez Konstantin Nagy Hertzeghez megérkezett, 's hogy a' Császár' betegsége forró hideg volt, melly Ő Felségére Krimiába tett rövid útjából való visszaérkezése után következett vala, 14 napokig tartott — továbbá, hogy Mihály Nagy Hertzeg (ki ezsn hírnek érkezésekor Varschauban volt) innét a' maga Felséges testvérétől bizonyos rendelésekkel Petersburgban küldetett légyen.

„A' tudósításoknak elküldtetésekor (Dec. 10-dikén) az új Régenstől még semmi Országlási Akták ki nem adattattak vala Varschauban, 's azt erőssítették, hogy az első illy Akták Petersburgból fognak kiadattatni.

„A' Császár halálának híre valamint egész Lengyel Országban Dec. 14-dikén elterjedett, mint bizonytal tudni lehet, valamint ott, úgy Európának egyéb pontjain is nagy érzékenységgel fog olvasatni.“

A' múlt egésségtelen Novemberben 534 emberek haltak-meg Bétsben. A' 71 esztendőt felyül élt férjfi és asszony öregek' száma 94-re telt. Az Oktoberben meghaltak között tsak 73-man nyujthatták volt ennyire életjüket. —

90 — 100	esztendősök,	6-tan
80 — 90	esztendősök,	18-tzan
70 — 80	—	70-nen
60 — 70	—	64-gyen
50 — 60	—	61-gyen
40 — 50	—	73-man
30 — 40	—	63-man
20 — 30	—	88-tzan
10 — 20	esztendősök	27-ten
1 — 10	esztendősök	64-gyen ta-

láltattak köztök, tudniillik a' Novemberben Bétsben meghalt emberek közt. A' megholtférjfiak' száma 283-ra, az asszonyembereké 251-re telt.

Leguralkodóbb nyavalyák voltak: az előregedés, szározbetegség, mejj-béli vízkorság, elerőtlenülés, Tudó-nyavalyák, forró hideglelés, Guttaütés

Azon 94 személyek között, kik 71 esztendőt elértek vagy felyül éltek, 51 férjfi és 43 asszonyember találtatot. Mindnyájok között 3-man 71; 6-tan 72; 5-tön 75; 6-tan 74; 4-gyen 75; 6-tan 76; egy 77; 2-ten 78; 3-man 79; 5-tön 80; 3-man 82; egy 83; 2-ten 84; egy 85; 2-ten 88; egy, 97 esztendőt éltek. Az asszonyemberek között ketten találtattak, kik a' férjfiaknál tovább éltek. Az egyik 99, a' másik 100 esztendőt élt. Az utólsót Hermány Annának nevezték. Napszámos munkából élt, de kegyes alamisnát is kapott.

Magyar Ország.

Szepességből November 29-kén írják, hogy náluk Augustus 18-dik napjától fogva a' legszebb leggyengébb idők járnak, úgy, hogy nem csak a' gyümölcsfák másodszor virágoznak, hanem a' Püspök kertjében még a' rózsák is. Sőt October 21-dikén olly égi háboru is volt, melly este 6 órától egész éjfélig tartott. Ez annyival szembetűnőbb időjárás, mivel Abaúj, és Gömör Vármegyékben szüntelen való hideg essők tartanak, mellyek az utakat annyira megrontották, hogy az utazás csak nem lehetetlen. — November' 9-kén nagy rémülésbe estek a' Szepesiek, midőn délután 2 órakor látták, hogy a' Püspök' tölgyfa erdeje meggyulladott: ez a' tűz annyival veszedelmesebb lehetett volna, mivel a' szél dél felől fuvott, és így a' magános birtokosok erdejét is pusztítással fenyegette. Hanem az Uraságnak Tisztei, sőt a' Papok is a' jobbágyokkal a' szomszédból oda sietvén, a' tűznek útját bévágván, a' fa leveleket eltisztítván, estvélig elejét vették, 's ne hogy talán lapangó szikrák által még a' tűz újra kigyulladhasson, elégséges vigyázatot rendeltek. A' serény iparkodásnak kell tulajdonítani, hogy az elégett fa alig tézzen többet 8 ölnyinél.

P o s o n y. — A' Decz. 16-dikán költ Ujságok szerént:

„Az e'-hónap' 12-dikén tartatott Országos Gyűlésnek 27-dik Ülésében a' Mánások' táblájától a' Rendek' táblájához küldetett Megjegyzések, mint utóbb megjegyeztük ezen napon csak diktáltatásra vétettek, a' következő napon pedig, úgy mint 13-dikban, 9 órától 11-ig tartatott Kerületi ülésben tanátskozássra felvették, 's ekkor a' Rendeknek 28-dik Országos Ülése, melyben ők a' magok meg-

jegyzéseiket hasonlóképpén megtévén azokat egy Deputatzió által az 1 órakor összegyülekezett Mánási Táblához vissza küldötték, melly ezeket haladék nélkül tanátskozás alá vette 's kevés változtatással a' Rendek' Táblájának ismét vissza küldötte, melly már most ezeket telyes meg egyezéssel elfogadta. Azután egy Deputatziót neveztek ki együtt a' két Táblák, hogy az, ezen Köszönő 's további aláza- tos nyilatkoztatást magába foglaló Felírást Ő Szentséges Felségéhez intéztetve, szokott formába tegye. — Ázon idő alatt, míg ez a' Deputatzió ezen munkában foglalkodik, a' Rendek előkészületi tanátskozá- sokat fognak Kerületi üléseikben tartani azon további tárgyra nézve, mellyek a' Királyi Propositziók által kijegyeztettek, a' melly ülések is már 14-dikben elkezdődtek.

Császár és Király Ő Felsége kegyel- mesen méltóztatott Fő Tisztelendő Schnei- der Jósef Urat, az Esztergomi Erseki Egyház Kánonokját 's Boldogaszszony (de Valle) Apáturát a' Pazmániánium Semina- rium' Rektorát, Sasvári Esperesté; 's a' Fő Tisztelendő Battyáni Aloyz Ur' halála által az Esztergomi Káptalannál megüre- sült helyre Fő Tisztelendő Dertsik Já- nos Urat, a' Szent Tudomány' Doktorát, eddig a' Pesti Seminariumban az Arabs, Chaldeai és Syriai nyelveknek Rendszerént való Professorát, a' Szent Tudomány béli karnak Pro-Seniorát ki nevezni, 's ugyan őtet egyszersmind ezen Közönséges Semi- narium' Rektorává is rendelni.

A' Magyar Országai Penzionális Inté- zetnek Királyi Deputatziója a' Fels. Kirá- lyi Tanátsnál lévő Tanátsos M. Nitra y Má- tyás Ur' Elölülése alatt a' beállandó 1826- dik esztendőnek Januáriusában Félészten- dei szokott ülést fog tartani; melyre néz- ve mind azoknak, kik ezen Intézetnek 1825- ben Julius 1-ső napjától fogva való tagjai

akarnak lenni, tudtokra adatik, hogy nyilatkoztatásaikat, a' magok korosságokrol, egészségi állapotjokrol, 's szolgálati esztendejükről való bizonyosságleveleikkel egyetemben, 1826-ban legfeljebb Januárius' 10-dik napjáig, a' levélért kívántató költségnek megfizetése mellett az Intézet Direktziójához küldjék-be.

Folytatása azon Aktának, melly a' XLIX-dik M. K. utolsó lapján félbe maradt: —

Idem porro Elenchus in praenotationibus, respectivis Articulis, rubro atramento subjunctis innuit, ex consignatis Actis, pro materiali operati deservientibus; quaedam, signanter ex Fasciculo A. Nris. 1. 5. 6. 9. 11 et 12; — Fasciculo B. Nris. 1. et 2. Fasciculo C. Nris 5. 6. 7. et 11; — Fasciculo D. Nris. 2. et 16; — Fasciculo E. Nris. 8. 9. 10. 11. 12. 15. 19. 21. et 25. notata, aut per commembra illarum Deputationum, ad quarum Operationis sphaeram pertinebant, ad se recepta, aut respectivis Jurisdictionibus pro Informatione transmissa, aut denique Dicasterii Aulici Individuis, pro vehiculo pertractationis objecti, medio tempore ad agenda ejusdem derivati, tradita haberi, quin postea ad complexum restituta exstiterint.

In horum merito, an aliquid, seu per operantem, seu aliam Articularem Deputationem, vel Dicasterium, quo devoluta fuisse perhibentur, definitive actum sit, aut quonam in cardine res adhaeserit, licet quoad nonnulla objecta ex Actis respectivarum Deputationum observatum sit, analogas materias pertractatas fuisse — Deputatio haec positive referre non potest, quia in defectu Actorum, et completi eorum, extractus, de qualitate et extensione propositae in iis materiae se informare non potuit, adeoque nec id eruere, quae et qualis eorum in elaboratis, aut alibi ratio habita sit. Censeret proinde quoad haec, requisitam clarificationem a Dominis Ablegatis illarum Jurisdictionum, quarum Gremium Postulatum aut Gravamen concernit, requirendam; casu vero, quo illi, eatenus informatione destituti, hanc suppeditare nequirent, ab ipsis Jurisdictionibus expetendam esse.

Quod reliquum attinet: ex pertractatis per operantem Deputationem materiis, medio tempore, sequentia specifica objecta esse, cognovit haec Deputatio:

1. Per Articulum 4. 1807. Instantiam Maritimae Urbis Fluminensis, Fasciculo D. Nro. 10. attactam, in cujus merito, vigore citatae Legis, incorporatio Urbis et Portus Regno Hungariae inarticulata, et tam Gubernatori, quam Deputatis dictae Civitatis, in Regni Comitiiis competens Sessio cum voto attributa est.

2. Instantias aequae Maritimarum Urbium Buccaranae Nro. 11 et Segniensis Nro. 12. eodem Fasciculo recensitas — Jus quippe mittendi ad Regni Comitii Deputatos, priori per Articulum 27. 1807 collatum; posteriori vero Resolutione Regia mediante postliminio restitutum est.

Praemissis adnumerari potest etiam Instantia Baronis Ludovici Schwartzer Episcopi Bosoniensis, eodem Fasciculo Nro. 17. memorata, quae, cum consecretaria ejusdem stricte ad personam Supplicantis referrentur, idemque postliminio etiam in Gratiam Regiam receptus fuisset, cum morte ejusdem evanuit.

(Folytatása a' jövő pénteki levelünkben következik).